

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 27/2021

26.10.2021

Rakennusavustusuudistus

Kirkollisten rakennusten ja seurakuntien muiden rakennusten rakentamiseen ja korjaamiseen sekä kirkollisen arvoesineistön hoitoon tarkoitettujen avustusten jakoperusteet muuttuvat vuoden 2022 alusta alkaen. **Valtion rahoituksesta myönnettävä avustus kohdistetaan tarkemmin kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen rakennusperinnön sekä arvoesineistön hoitoon ja kirkon keskusrahaston tuki suunnataan seurakunnan toiminnan parantamiseen tähtääviin korjaushankkeisiin sekä rakennuksen käyttökelpoisuuden kannalta välttämättömiin korjauksiin. Tämä yleiskirje korvaa yleiskirjeen nro 12/2017. Hiilineutraalisuusavustusten osalta on voimassa yleiskirje nro 5/2021.**

Avustusten uudet nimitykset: Avustus kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon (nykyinen valtion rahoituksesta jaettava avustus) ja **Kirkon keskusrahaston korjausavustus** (nykyinen kirkon keskusrahaston tuki).

Avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon voidaan myöntää kirkkolain tarkoittamille kirkollisille rakennuksille, jotka on suojeltu kirkkolain, rakennusperinnön suojelulain tai asemakaavan perusteella. Avustusta voidaan myöntää rakennuksen rakenteiden ja pintojen kunnostukseen, korjaukseen, restaurointiin tai konservointiin sekä sähkö-, valvonta- ja paloturvallisuusjärjestelmien investointeihin. Tätä avustusta voidaan myöntää myös kyseisten rakennusten lähiympäristön pihojen, aitojen, porttien ja ulkovalaistuksen kunnostukseen. Kirkollisen arvoesineistön konservointiin ja säilytykseen liittyvät hankkeet sekä sankarihautausmaiden kunnostustyöt kuuluvat myös tämän avustuksen piiriin. Suunnitelmista tulee yleensä pyytää Museoviraston lausunto, joka liitetään avustusasiakirjoihin.

Kirkon keskusrahaston korjausavustusta voidaan myöntää muiden kuin suojeltujen kirkollisten rakennusten korjaushankkeisiin sekä suojeltujen kirkollisten rakennusten käytettävyyttä parantaviin toimenpiteisiin. Avustusta voidaan myöntää myös kappeleiden, kyläkirkkojen, seurakuntatalojen ja muiden vastaavien rakennusten korjaushankkeisiin.

Avustuksia ei myönnetä uudishankkeisiin, laajennuksiin, hautaustoimen investointeihin, leirikeskuksiin, ulosvuokrattuihin rakennuksiin tai kiinteistö- ja asunto-osakkeisiin liittyviin hankkeisiin, irtokalusteisiin **eikä pääsääntöisesti AV-tekniikkaan liittyviin hankkeisiin.**

Avustusta hakevan seurakuntatalouden veroprosentin tulee olla vähintään 1,5.

Alle 20 000 euron hankkeisiin ei myönnetä avustuksia. Poikkeuksena suunnittelun, taustaselvitysten kuten rakennushistoriaselvityksen tai väritutkimuksen kustannukset sekä esineen tai rakennusosan konservointihankkeet. Jos myönnetty avustus on alle 20 000 euroa, maksetaan avustus yhdessä erässä.

Avustusta ei myönnetä toteutetuille hankkeille. Avustus voidaan kuitenkin poikkeustapauksessa myöntää avustuspäätöstä edeltävänä vuonna toteutetuille rakennuksen tai esineen säilymisen kannalta välttämättömiin kiireisiin korjaustoimenpiteisiin sekä avustuspäätöstä edeltävänä vuonna tehtyihin korjauksen kannalta välttämättömiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kiireellisistä korjauksista, joihin tullaan hakemaan avustusta jälkikäteen, tulee olla yhteydessä yliarkkitehtiin sekä lähettää ohjeiden mukaiset dokumentit kirkkohallituksen kirjaamoon. Jälkikäteen avustusta haettaessa ilmoitetaan yksityiskohtaiset perusteet kiireelliselle toteutukselle sekä raportoidaan ohjeen mukaisesti toimenpiteet, joihin avustusta haetaan.

Jos hankkeen toteutuksen edellytyksenä on hallinnollinen käsittely, jota ei ole tehty tai Museoviraston lausunto edellyttää suunnitelmien täydentämistä tai korjaamista tai suunnitelmat muuten ovat keskeneräiset, avustus voidaan myöntää harkinnanvaraisesti suunnitelmien ja taustaselvitysten jatkamiseen.

Kirkkohallitus varaa myös mahdollisuuden ohjata avustusvaroja useampaa seurakuntaa koskeviin selvityksiin sekä korjausta koskeviin kokeiluihin ja ohjeisiin. Tällaisten yhteishankkeiden määrä on pääsääntöisesti enintään 10 % vuotuisista avustusmäärärahoista. Yhteishankkeena rahoitetaan kaikilla seurakunnilla käytössä oleva Kirkon kulttuuriperintö- ja kiinteistöhallintajärjestelmä Basis.

Avustuspäätöksessä käytetään laskentakaavaa:

$$a \times v \times \left(3000 - \left(\frac{t \times 2}{p} + r \right) \times \frac{2}{m+1} \times \frac{0,03}{j} \right) \times \frac{p}{2} \times \left(1 - \left(1,1 - \frac{k}{t} \right)^2 \right) \times j$$

jossa

a = kohteen kulttuurihistoriallinen arvo

v = hankkeen välttämättömyys kohteen säilymisen kannalta

t = seurakuntatalouden verotulot tuhansina euroina,

r = seurakuntatalouden saama valtionrahoitus tuhansina euroina,

m = seurakuntatalouden ylläpitämien kirkkojen sekä siunauskappeliin lukumäärä ja kirkkolailla suojeltu kellotapuli voidaan ottaa huomioon lukuna 0,5 (korjattu 4.1.2022)

p = seurakuntatalouden tuloveroprosentti,

k = hankkeen kustannusarvio tuhansina euroina,

j = avustettavien kohteiden yhteissumman ja käytettävissä olevan määrärahan perusteella määriteltävä jakotasauserroin

Kerroin a:n määrittäminen:

1-2 = Kansainvälisesti tai kansallisen kulttuuriperinnön kannalta poikkeuksellisen arvokas kohde (erityisistä syistä, perustuen olosuhteiden mukaiseen tapauskohtaiseen harkintaan)

1 = Kirkkolailla, rakennusperinnön suojelulailla tai asemakaavassa suojeltu kohde, asemakaavoittamattomalla alueella yleiskaavassa suojeltu kohde tai kohde mainittu osana valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä

0,8 = Maakuntakaavan suojelukohde, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäväksi inventoitu kohde

0,6 = Muu kulttuuriperinnön suojeluun liittyvin perustein säilytettävä kohde

0,1-0,4 = Muu kohde

Kerroin v:n määrittäminen:

1-2 = Arvokohteen säilymisen kannalta poikkeuksellisen kriittiset toimenpiteet (erityisistä syistä, perustuen olosuhteiden mukaiseen tapauskohtaiseen harkintaan)

1 = Välttämättömät vesikattoon sekä rakennuksen ulkovaippaan ja kantaviin rakenteisiin kohdistuvat toimenpiteet, arvoesineen konservointi

0,8 = Muut kohteen säilymisen kannalta tärkeät luonteeltaan entistävät toimenpiteet

0,6 = Muut kohteen käytön kannalta tärkeät toimenpiteet

0,1-0,4 = Muut toimenpiteet

Hakemukseen sisältyvässä kustannusarviossa tulee eritellä ohjeistuksen mukaan rakennuksen säilymisen kannalta välttämättömien töiden osuus.

Mikäli rakennus on kuulunut seurakunnalle, joka kuluneen kolmen vuoden aikana on liittynyt toiseen seurakuntatalouteen, avustusprosentti voidaan laskea kyseisen seurakunnan viimeisimpien liitosta edeltäneiden verotulojen, valtionrahoituksen ja veroprocentin mukaan.

Laskentakaavassa seurakuntatalouden verotulot ja valtion rahoitus huomioidaan viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen mukaan. Veroprocentti otetaan samalta vuodelta kuin verotulot.

Kun avustus koskee esinekonservointia tai rakennushistoriaselvitystä, kaavassa tekijä $\left(1 - \left(1,1 - \frac{k}{t}\right)^2\right)$ korvataan tekijällä 1.

Rakennushistoriaselvitykseen ja väritutkimukseen myönnetään vähintään 50 %:n avustus, kun ne liittyvät rakennuksen korjaushankkeen suunnitteluun.

Esinekonservointeihin voidaan harkinnanvaraisesti myöntää 70 %:n avustus, vaikka laskennallinen avustusprosentti olisi tätä pienempi. Avustuksen edellytyksenä vuodesta 2024 lähtien (Kirkon kulttuuriperintöstrategia) on, että seurakunnan arvoesineinventointi on tallennettu Basikseen.

Suojeltujen kirkollisten rakennusten peruskorjaus- ja muutoshankkeissa avustusta voidaan myöntää sekä valtion rahoituksesta myönnettävänä avustuksena että kirkon keskusrahastosta. Jaottelu ja avustusmäärän laskenta tehdään kustannuslaskelmassa

tehdyn erittelyn perusteella. Suunnitteluun liittyvät kustannukset myönnetään valtion rahoituksen osuudesta.

Mikäli laskentakaavan tuloksen perusteella avustusta ei voida myöntää, voidaan kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävän suojellun kirkollisen rakennuksen säilymisen kannalta välttämättömiin ja kiireellisiin kantavaan runkoon, ulkovaippaan tai sisustukseen kohdistuviin korjauksiin ja konservointeihin myöntää harkinnanvarainen avustus.

Avustuksen hakeminen

Haku tapahtuu Kirkkohallitukselle osoitettuna kerran vuodessa vuoden loppuun mennessä. Hakemuskäytännöt ja tarvittavat liitteet toimitetaan sähköisesti. Tarvittavista liitteistä annetaan ohjeistus erikseen kirkon intranetissä. Hakemukset käsitellään hakijoiden toimittamien asiakirjojen perusteella. Kirkkohallitus voi pyytää seurakuntaa täydentämään hakemustaan. Tarvittavien tietojen tulee olla talletettuna Basikseen. Järjestelmän avulla ylläpidetään ajantasaista tietoa kirkon arvo-omaisuudesta sekä mahdollistetaan tarvittava raportointi.

Muualta saadun rahoituksen osalta noudatetaan tapauskohtaista harkintaa. Hakemukseen tulee aina ilmoittaa muualta saatu rahoitus ja sen käyttötarkoitus mahdollisimman tarkasti.

Tuen maksaminen

Kerralla myönnettävä maksimiavustus hankkeelle on 1 000 000 euroa. Avustusprosentti voi olla korkeintaan 80 %. Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Avustuspäätös koskee sekä avustusprosenttia että avustussummaa, joka pyöristetään 100 euron tarkkuudella. Tämä tarkoittaa, että jos avustuspäätöksen mukainen kustannusarvio ylittyy, avustusta maksetaan enintään avustussumman mukaisesti. Jos avustuspäätöksen mukainen kustannusarvio alittuu, avustusta maksetaan myönnetyn avustusprosentin mukaisesti.

Alle 20 000 euron avustukset maksetaan yhdessä erässä. Maksuerän suuruus voi olla korkeintaan 100 000 euroa. Osatilityspyyntöjen yhteydessä edellytetään ilmoitettavaksi hankkeen aikataulu ja jäljellä olevien maksatuspyyntöjen ajankohta. Ennen viimeisen maksuerän maksamista kuvitettu korjausraportti tulee olla tallennettuna Basikseen. Lopputilityksen yhteydessä seurakunnan tulee toimittaa tilintarkastajan lausunto. Viimeisen maksuerän tulee olla suuruudeltaan vähintään 20 000 euroa.

Tehty päätös on voimassa myöntämivuoden ja sitä seuraavat kolme vuotta. Seurakunta ei voi hakea pidennystä avustuksen voimassaoloon, vaan kolmen vuoden kuluttua edellytetään hakemuksen uusimista.

Lisätiedot:

Avustusten jakoa koskevat asiat:

yliarkkitehti Edla Mäkelä p. 050 591 7665, edla.e.makela(at)evl.fi

Maksatus ja tilitykset:

Markku Vasara p. 040 142 5194, markku.vasara(at)evl.fi

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326